

JURNAL

ПЕНТРЪ ПЕШІНДИРЕА ИТИНЦЕЛОРЪ НАТЪРАЈЕ ШІ ЕСАКТЕ, ІН ТОАТЕ КІАСЕЈЕ.

Pedineat
BCU Cluj / Central University Library Cluj
de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 44.

(Anul al 2-lea)

Български

Noembrie 30, 1857.

Компанија. Попоситата корпорација. — Историја на науката. — Статистика на финансите на првото полугодие. — Комуникација на интелектуалните сили.

Popositatea korporacijor.

I.

Чо е поPOSITATEA? Чо е ачестъ зичере streinъ, атита де греа д'а фи pronunçiatъ? Даръ де ши ачестъ espresie este streinъ, pentru noi; insъ ideea care o esprimъ нъ е сте streinъ ниц де кѣмъ, чи ин контра не е сте кѣноскѣтѣ tsâlor, ба инкъ патъ мѣ зиче, кѣ е ситѣ нѣмаѣ пѣцини корпи, каре п'ащ кѣалитатеа порозитѣцеѣ. Ни се ин-тѣмплъ де мѣате опѣ кѣ идеа, ачестъ че ни се интѣмплъ кѣ oameni. Де мѣате опѣ авемъ о кѣноштинъ кѣ знъ омъ немѣиндѣ нѣмеле лѣи; не зрѣмъ аѣиндѣ нѣмеле лѣи, не мѣрѣмъ кѣмъ сѣ поате кѣ ачестъ нѣме streinъ сѣ апарѣе ла знъ амикъ ама де кѣноскѣтѣ? Аша сѣ зрѣмеазъ ши кѣ порозитатеа.

Popositatea insemneazъ кѣалитатеа корпи-

lorъ d'а avea in materiile lorъ гѣзрѣ змплате кѣ аеръ сащ кѣ апъ. Киндѣ не зѣтѣмъ s. e. ла знъ бѣрете, о сѣ vedemъ кѣ окѣи гоѣ, кѣ е плинъ де гѣзрѣ сащ *pori*, каре сѣнтѣ змплате кѣ аеръ; даръ нъ нѣмаѣ бѣрете ла каре ачесте гѣзрѣ сѣнтѣ vizibile, чи ши о мѣлѣине д'алѣи корпи ла каре нъ сѣнтѣ vizibile, сѣнтѣ плинѣ де порѣ. S. e. о пеле де вакъ нъ аратъ ницѣ о газрѣ; кѣ тоате ачестеа инвелиндѣ ниçiorълѣ нострѣ кѣ о asemenea пеле nearzъsitъ, ши нѣиндѣ ниçiorълѣ ин апъ, о сѣ simțim ниçiorълѣ zdatъ. Ачестеа провине fiindъ кѣ пелеа аре порѣ ши апа интрѣ printр'ачестѣ порѣ nevizibile. Киндѣ нѣнемъ апъ интръзнъ пахаръ де лемуъ; peste пѣцинъ, sâpra-
faça estepioаръ а пахарълѣи, ба фи zdъ; кѣчи апа

a p'zrpsnš prin porii lemnylxi ūi a sdatš pa-
xarxlš, de ūi nš sintemš in stare a deskoperi
kš okii roii porii saš r'zprile in lemne. Aša dar
mai tođi kopni sintš poroūi (aš porii) afarš
nšmai de stiklš, kare n'are porii.

Este inbederat kš kš kitš zn kopn va avea
mai m'złii porii, kš alitš va fi mai zhorš ūi
materiea sa va fi mai rarš saš mai nšuin deasž.
Aveastž diferinđž o vedemš kearš la diferite
felzpri de ferš; aša s. e. o pantž de ferš t'z-
pantž, va fi mai zhorš de kitš o asemenea pantž
de ferš v'z'atž kš čiokanž; kšči prin v'z'taia čio-
kanžlxi, se apropiezš molekulele ferxlxi zna
de alta, prin žrmarę mikšzreazž porii ūi ma-

teriea ferxlxi se indeasž mai m'złš, apoi kš
kitš materiea znš kopnš este mai deasž, kš alit
kopnšlš e mai greš; kšči greš-tea znš kopnš
depinde nš de m'zprimea sa, či ūi de desimea
sa. Ūnš sakš mare de paie, e mai zhorš de
kitš o mažž de ferš, de ūi maža e m'złš mikš
de kitš sakšlš. Asemenea kindš l'z'tmš doxi kopni
avindš amindoi znš volzpmš ekzalš, insž ž-
nylš fiindš de lemnylxi ūi altxlš de ferš, čelš
d'intiiš va kintzpi m'złš mai m'złš; kšči ferxlš
e m'złš mai desž de kitš lemnyl. Aveastž greš-
tate diferitž de doxi kopni ekzalš in m'zprime
ūi diferiđii in desime, se nšmente greš-tea
specifika a lorš. (Va žrma)

Ірієнъ попѣларъ.

Lequiesca XIII. (žrmarę)

Domniorš!

Sž vorbimš akžmš de krestiznea, dakž Sta-
tšlš are drentš sž imniedie oamenii kš patimii
kontačioase (liničioase) saš ereditare (de mo-
štenipe) sž nš se insoare? Nš poate sž fie
niči o inđoialš, kš Statšlš are avestš drentš ūi
kiarš o datorie sakrž a imniedeka asemenea a-
liandž neferičitž ūi v'z'm'zloare, nš nšm' čel-
lorš kare o fakš, či ūi la toatž societatea.
Oare Statšlš n'are drentš a imniedeka znš nar-
tiklarš a fače o kasž perikšloasž pentrs fokš,
de ūi fiemš-kare este st'niš ne aversea lxi?
Kšči anpinzindž-se kasa lxi, o sž se intinzž fokš
neste totš oraxxlš ūi va deveni o kalamitate
nšvlikž; aša darš ūi in o k'z'ztorie kontrak-
tatž de oamenii atinš d'o patimž ereditarž (s. e.
ftisis saš ostikž) va deveni vatpa nenorocipei
de žnde sž va p'z'nindi znš p'zž pentrs toatž
societateā, ūi Statšlš arens nš mai drentš, či ūi
datoria a o imniedeka. Despre mizloačele prin
kare Statšl ap nštea fače aveasta ūi dakž ačeste
mizloače sintš pozibile in starea aktšalš a Sta-
tšpilorš, aveasta este o altž kestizne in kare
nš intrpmš aiči.

O kestizne mai praktikž, poate ūi mai im-
portantž este o kestizne žridikž, kare este le-
ratž soapte intemš kš medicina poligieneaskž, a-

dekž: krestiznea inkisoriłor nšvliche. Sintš m'zle
stato karo n'aš niči inkž k'z'p'ntinđž d'avesto
krestizni. Akolo kondemnađii pentrs felzrimii
de k'zime ūi de vini korekčionale sintš aržn-
kađi intr'o inkisoare komžnž, intr'o temniđž.
Ūnš asasinš kš o inimž imnetritž, de kare toate
žrmele de k'z'etare moralž, s'aš desž de m'złš,
este akolo nššž intr'o odac kš znš tinzrž kare
e inkisš pentrs o mikž vinž korekčionalž (s. e.
pentrs znš mikš f'z'timazš) kare a komišž pen-
trž intlia orž in viađa sa. Oare, intrevemž
akžmš: nš va deveni večinłatea asasinžlxi nain-
tatš in kalea k'zimei o nenorocipe ūi o p'rdere
moralž pentrs tinzržlš, kare avia a f'z'kšłš pa-
sxlš čelš d'intiiš in aveastž kale teribilž? Ne-
grešitš kš nš va veni niči odatž znš medikš
in rindž, ka sž nšie intr'žnš spitalš, znš omš
bolnavš d'znš mikš. r'z'spaiš linž znš bolnavš
de tifosš saš de čizmž saš d'alte voale lini-
čioase; kšči in avestš kasž, bolnavxlš de r'z'spaiš
in lokš d'a r'zsi in spitalš vindekare d'o patimž
mikž, va dobindi akolo o patimž mai mare, mai
perikšloasž ūi kearš mortalž kžmš darš ž-
dekžtorxlš, kare trimate ne delikzentxlš la in-
kisoare intokmai ka medikxlš ne bolnavš la
spitalš, adekž spre a fi koričieatš ūi vindekatš
akolo d'o patimž moralž kare o are, kžm dar

întrebă, judecătorul nă se teme să elă ca a-mestecarea între delincvenții pentră o vină mică cu criminalul pentră crime mari și înmulțire, nu va aduce zădărie decât totală contrariu scopului său și cu delincvenții în loc să dă se kopiția în înțisoare, va deveni acolo înțz zădărie criminală mai perfectă și mai încopițibilă?

Dăne ce oamenii competenți a judeca în asemenea chestiuni, s'ă încopdingată cu este într'adevăr așa, s'ă găndită a înținda un alt modă de încisoare și ațnă s'ă năskovită metoda nămită celălalt săđ Pensilvanikă (kăchă s'ă întokmită întăia oarbă în Statărlă Pensilvania în Amerika). La ațeastă metodă, fie-kare delincvență este năssă într'o deosebire celălalt, zănde pămăne mai toată zioa singră și țpă și o oknăpăzine. Esneringă a țpătată cu ațestă modă d'ă pedensi zădă omă, este celălalt mai terribilă ce esistă, năstemă să zăchēmă cu este mai terribilă de kăță pedeană de moarte înșșă. S'ă și văzășă cu zăni delincvenții kondemnați pentră kăchăvă ană la o încisoare celălalt, ađ țpătată ka o građie ka s'ă omoare. Întă la ațest grad, singrăpitateă și neoknăpăzineă sântă kontrariu nățpeșă omărlă și kăndă amăndoă se împăeză, prodăkă zădă kôpilă șoapte țpăță, șoapte nenăkășă: ațeastă se keamă țpățăne (ennuis). Ea șană forđile omărlă, paralăzează enerđieă sa vitală și omoarbă ne omă șană fațe cu elă să se omoare înșșă. Zăni d'n țpăiskonsăđă (advokăđi) modăpăni, văzăndă ațeastă ađ șpărată kă văkăpăie: iată kă amă țpășă zădă mițkă de pedeană mai enăperăkă de kăță moartea! O să skăpămă d'ăkămă în văitoră de neșăitateă d'ă osăndă oamăni la moartea, d'ă da păvăkărlă șpektăklă șănpăosă și derđăndă d'o eksekăđine de moartea kare, de și șmăle kă șnăimă inimăle șpektătorăđă, înșă nă le fațe mai bșne și mai nobăle, či đin kontră, vederea șănpărlă și a zădă eșafodă și fațe mai bștală și mai obăčăđă kă vederea zăđereșă oamănelăđă, kare țpăze askănsă kăță să poate de mărlă de vederea omărlă de păndă; cată, ađ repătată, d'ăkămă în văitoră asășini vopă fi osăndăđă pentră o rekăpăzine celălalt pentră toată văeada; o pedeană de șnepătată, mai pea de kăță moartea. »

Ațeastă perspektăvă pentră țpăspăđăđă kriminală văitoare, ară fi văne đakă n'ară esista

alte konsiderăđișni kare o țpăeză; ađăkă s'ă arătată kă măđă đin aței osăđăđă la o rekăpăzine celălalt pentră zădă timă de đăđată, nu nășmă kă n'ăđ țpășă mărlă și neste păđă ađ măpăță în țpă măreșă sșferingă morale, va încă măđă s'ăđ zămintă kăzăndă într'o neșăne de nevindekată. Așa đapă ađ zășă ađă țpăiskonsăđă, đakă șocietateă are đpăntă a pedensi ne omă keapă kă văeada, totă n'are đpăntă a'ă kășă kă sșferingă grozăve, ș'ă zămintă keapă; asta este în kontră șăđărlă zănăđăđă insnpăte în noă. De ațeeă, în timăđă đei đăne țpă ađ nă-țpășă și sistemărlă încăđereșă celălalt, săđ celălalt păđă nățpăđăđărlă nășmă la kăzăpă eșčepăđi-naale de kăpă deosebire grave.

Zădă ađă țpăleă sistemărlă konsistă în kômbinađăneă avăntăđăđă d'amăđăđă sistemăle. Dăne ațeastă metodă, pedensiđă nă sântă singrăpăčă, či ședă kăte mai măđă într'o odăe, măđănkă împăeză, kăpăză împăeză; înșă nășăđă sântă nășă nănpătată đăngă đăđă kare-ă opăreșă a nă vopă vărlă kă ațărlă nămăkă și delincvenții, đăne ațestă sistemărlă sântă kondemnađă la o țpă-țere neintăpăntă (măđărlă kontăzărlă). Mai kă șeamă în zăđăe pănsopă ale Statărlă în Franția, este ațestă sistemărlă în kăpăe; înșă nă sântă încă ađăđă datăne đăđăle șăpe a nășă judekă, đakă ațest sistemărlă poate fi menđăđă đăđăđă șăđ nă.

În Măpeă Břitaniei, în Franția și Pășă ađ kăștat a fonda niște kolonăđă de păzăneșă đă Statărlă (Bottany-Bey, pentră Břitania, Cayena pentră Franția și Sibirăeă pentră Pășă) nășă akămă. nășmă Bottany-Bey a đată păzăđate măđămătoare. Osăđăđă s'ăđ kôpăđăđă akolo într'adevăr și aței đăđă afărlă đă șocietateă Eș-șpăneșă ka mēmăđăđă gāngăpăđăđă, zăndă-se la o kolonăe nășă în Aștrălia, ađ đăđăđă ađă oamăni, oamăni kăkăđăđă și onestă. Întăpăne-păđă ađ đămăđă akolo și kôřăđă încăkăte kă fēmăe kare s'ă măpătată akolo kă păzăneșă și ađ fondađă famăđă năđă. Ațășă đăđăđă đă-đăđăđă, ađ đată đă țpă kôđăđăđă đăđă o edă-đăđăne bșntă și morărlă. Ațăta este de măre-kôpăđăđăđă omărlă. Đapă nă đăstemă să nă-țpăđă kă ațeastă metăđăđă folosăđăđă pentră Statărlă keapă în nășărlă de vederea finančiară, este nă-săđărlă nășmă pentră zăđă Statărlă kare are kolonăđă nășă oțeană și đăđă năđă năđăđă șăpe a nă-

tea face acolo o черкаре кз fondarea unei colonie de criminali osîndiți.

Eată кз ши квестіunea despre modzлă inkidepi prizonierilor, este inkz în stare de problemă mi de studiu. Че лкккз ккpiosă! D'atitea mi de anі, жздекторii аă inkisă ne чеi osîndiți de

dreptate mi nînă акккă inkz нз s'a гзsită modzлă челă mai folositoră pentрз сигранца Statăii mi а снпътеі, ка ши pentрз корекціunea osîndiților! Dară asta нз е de mirare. De atitii anі există scoale mi atitea mizloace de instrucțiune коніilor; кз toate ачестеа, аdev-

Statistique.

(Suite)

V.

Destination et produit annuel des Contributions indirectes qui ne font pas partie au budget normal de la Vestiarie.

	Piastres.
I. La dime de un á quatre, est destinée á subvenir aux dépenses des caisses communales (voir lit. d). Voici l'état financier de ces caisses: 63 villages sont en déficit; les autres possèdent un capital effectif, (partie en dépôt au ministère des finances, partie dans leurs propres caisses), arrêté á la fin de décembre 1856 á	2,568,213.
II. Un dixième additionnel de 3 piastres est destiné á l'entretien des dorobantz (gendarmes); son produit s'élève par an á	1,214,507.
III. Un dixième additionnel de 3 piastres par an, est prélevé sur les contribuables, pour l'amortissement de la dette publique; les propriétaires des terres habitées, contribuent á cet impôt á raison de 3 piastres par paysan, et ceux des terres inhabitées, á raison de 5 pour cent du revenu annuel, en tout	2,160,126.
IV. Pour l'organisation des écoles communales, les contribuables soumis á la capitation et les maziles, payent 2 piastres par famille	673,626.
V. Pour les Ponts et Chaussées, tous les contribuables payent á raison de 6 piastres, et les propriétaires des terres habitées, payent comme pour l'amortissement de la dette publique, 3 piastres par paysan, et ceux des terres inhabitées, 3 pour cent du revenu annuel, en tout.	3,436,462.
VI. Tous les contribuables en général, soumis á la capitation, payent 28 paras par famille, pour la contribution des paysans enrolés dans la milice; le total de cette somme figure dans les revenus du Ministère des finances, pour	240,293.

patru sistemă pedagogică ală instrucțiunei p-
blăce perfecte, este mi eală încă pînă acum în
stare de studiu mi de problemă.

Amă atinsă aici pămăi șnele din kvesti-
one kapitale a Poliției Medikale, arbiindă
pripit'aceasta o mikă idee: ce este acaestă mi-

indă modernă, framoasa ramăre a Igienei Po-
plare, ce a fărăită dōja atitē de mult în p-
cunī anī mi kare promite încă mai mult pen-
tră viitoră.

(Finităle Seriei 1-iș a lekcțiuniloră despre
Igienea poplare.)

Statistika.

(Șpmape)

V.

**Destinația mi prodăktule anșale ale kontrivucțiilor inde-
pekte, kare nă fakă parte în buđetul normal al Bistieriei.**

	lei
I. Diđma de șnă pînă la 4, este hotărîtă a îndestala keltăelile kase- loră ștewi (vezi litera d) Eală stapea finanțieră a acaestoră kase. 63 de sate sint în deficit; cele- lalte aș șn kapital efektiv (din kare o parte se află în depozit la Ministerul Finanției mi o parte în kătille satăre) kare se șria la sfirșitul anșrei 1856 la șuma de	2,568,213.
II. O a zecăa parte adițională de 3 lei, este destinată la interpușerea dovolanțiloră, acaestă șmă se șre la	1,214,507.
III. O a zecăa parte adițională de 3 lei pe ană, plăteskă birniči pentră amortisemăntul (desfăcereă) datoriei Statăre; proprietariū de moșii lokșite de oameni, plăteskă pentră acaest sefșmit kîte 3 lei de fie-kare șșrană, dar proprietariū de moșii nelokșite, plăteskă kîte 5 pro- centă din venițăle lor, acaestă șmă se șre la	2,160,126.
IV. Pentră organizarea șkoaleloră ștewi, birniči mi Mazili plăteskă kîte 2 lei de familie kare face	673,626.
V. Pentră podșri mi șosele, toți birniči plăteskă kîte 6 lei mi pro- rietariū moșiloră lokșite plăteskă iar kîte 3 lei de șșrană; dară proprietariū moșiloră nelokșite, plăteskă kîte 3 procentă din veniț- rile loră, kare face o șmă de	3,436,462.
VI. Toți kontrivăvili (birniči) în ċenerală șșpșii kapităciei, plăteskă kîte 28 parale de familie, drentă kontrivădie pentră șșranii lăađi de milăie. Șuma totală a acaestei kontrivăđii se șre la	249,293.

VI.

Principaux revenus de l'Etat, d'après le budget de 1857.

	piastres.
Contribution directe	11,735,265.
Douanes, importation et exportation évaluées à 5 %	4,200,000.
Salines, dont on exploite, de 20 à 23 millions d'okas de sel pour la consommation intérieure, à raison de 20 piastres les 100 okas pour le sel pris aux salines, et de 30 piastres pour le sel vendu dans les villes, plus 14 millions d'okas, pour l'exportation à raison de 9 et de 11 zvanziguers les 100 okas, transportées par le gouvernement, aux échelles du Danube	5,817,624.
Exportation des bestiaux de toutes espèces	1,295,000.
Domaines de l'Etat	826,060.
Divers autres revenus de moindre importance	1,229,267.
Total des revenus,	25,103,216.

Principales Dépenses.

Tribut à la Sublime-Porte	1,186,500.
Liste civile du Prince	1,600,000.
Traitements des Employés civils	7,286,050.
Entretien de la Milice	5,269,534.
Entretien des quarantaines / Central University Library Cluj	600,000. x
Pensions de retraite et indemnités des scoutelniks*	1,700,000.
Subvention pour l'entretien des postes, et frais de route des employés et des courriers	1,890,028.

Dépenses de moindre importance.

1 ^e Dépenses diverses, d'importance secondaire, formant un total de	1,824,445	
2 ^e Déficit de l'année 1856, provenant de la réduction de quelques revenus, de l'augmentation de quelques dépenses et du comblement du déficit de l'année 1855 (2,256,748).		
Total	2,871,203	8,844,397.
3 ^e Dépenses pour l'occupation militaire étrangère pendant le I-er trimestre de 1857	710,000.	
4 ^e Quote-part du gouvernement Valaque pour la moitié des frais des Travaux Géodésiques faits dans le Pays par le gouvernement autrichien	438,750.	
5 ^e Dépenses Extraordinaires	3,000,000.	
Total des Dépenses	28,376,509.	

(*) Les Boyards avaient anciennement un certain nombre de paysans qui leur payaient la contribution, au lieu de la payer à l'Etat. Le nombre de ces paysans variait de 1 à 80, selon le rang du Boyard.

VI.

Veniturile principale ale Statelor, după bugetul de la anul 1857.

Kontribuția directă	lei	11,735,265.
Vămuri, importație și esportare câte 5 %		4,200,000.
Sazine (oknele) de care se scoate 20 pînă la 23 milioane de oka de sare pentru consumația din pînă, socolite câte 20 lei sata de oka de sare totși la Salinț, și câte 30 lei sata vindute în orașe; afară de aceasta și alte 14 milioane oka esportate, socolite câte 9 pînă la 11 двандиї sata de oka, care sînt transportate pe costul guvernului pînă la Dăneț, toate aceste venituri dinazine se sze la ssuma de		5,817,624.
Eksportația vitelor		1,295,000.
Domenele Statelor		826,060.
Alte diferite venituri mai puțin importante		1,229,267.
Suma totală a veniturilor Statelor		<u>25,103,216.</u>

Келтзеліе принципале але Statelor.

Тривста ла Konstantinopol	1,186,500.
Lista чивіль Domneaskъ	1,600,000.
Летрїле амполадїлор чивїлї	7,286,050.
Interdinerеа ошїреї	5,269,533.
Interdinerеа karantinелор	600,000.
Hensiile și plata sokotelnicilor	1,700,000.
Săvvedie pentru interdinerеа поштелор, дрвмхїлор și кхїерї	1,890,020.

Келтзеліе mai mici.

1. Diferite keltzeli mici	1,824,445.	} 8,844,397.
2. Deficit de la anul 1856 provenit de skъdereа зпора венїтхї, de adъодїреа зпора keltzeli și de akoperїреа defїcїтхї de anul 1855 (care se szia la 2,256,748)	2,871,203.	
3. Keltzeliе okъпагїzneї militare streine în 1-ї trimestrъ 1857	710,000.	
4. Plata гвєрнхї romїnesk pentru жтмьlateа keltzelелор pentru тхьсхїтхїра ceodesїкъ а цїреї, фхкхї prin гвєрнхл Asstriaкх	438,750.	
5. Keltzeliе estраordїnare	3,000,000.	
Suma totală a keltzelелор	<u>28,376,509.</u>	

VII.

Statistique Comerciale.

Statistikъ комерциалъ.

Valeurs des Importations.

Валорера търговски оръ импортирате.

	1855	1856
	Piastres. lei.	Piastres. lei.
Marchandises de Leipsik (Търговски де лѣнска.)	42,603,664	52,253,058
Cotonnades (Бѣтъѣкѣрие)	3,207,267	5,251,017
Marchandises de Russie (Marquitanie) (Търговски дин Рѣсія.)	19,170,672	18,637 985
Articles de Transylvanie (Търговски дин Брашов)	9,472,402	8,728,510
Coton filé (Бѣтъѣкѣ рѣзит)	4,665,149	7,371,281
Fourrures (Бѣтъѣри)	2,641,970	3,190,928
Draps ordinaires (Поставѣри ordinari)	227,408	388,495
Chaussures ordinaires (инкълѣтъмѣnte ordinare)	1,116,749	2,020,528
Fer (Фѣръ)	5,592,670	6,219,272
Cuivre (Арамѣтъ)	968,432	1,553,320
Poissons (Пѣште)	1,724,750	3,017,630
Epiceries (лѣкѣръ де бѣкънѣie)	10,155,373	9,432,951
Produits du Pays (Продѣктеле цѣреѣ)	3,128,821	4,826,822
Bétail, armes, poudre de chasse et vins (Бѣте, арме, iar- вѣ де пѣшкъ ши винѣри)	1,499,642	2,715,513
Total	106,245,074	125,597,310

Комѣникациѣни шѣинѣиѣче мѣчи.

Кѣстремѣрѣлѣ. Лѣсна лѣѣ Декѣмѣвриѣ ера foarte bogate în кѣстремѣри. Орашѣлѣ ши totѣ piratѣлѣ de Napoli, a fostѣ tarо srѣtѣpatѣ de кѣстремѣри. În Calabria ши în знеде ораше, чеа маѣ mare parte a каселорѣ s'аѣ дѣрѣmatѣ omorѣndѣ ne мѣлѣимѣ d'oamenѣ sѣѣ рѣнѣле лорѣ. În орашѣлѣ Napoli însѣ, кѣстремѣрѣлѣ de ла 17 Декѣмѣвриѣ, а prodѣsѣ o снаѣмѣ mare, darѣ ниѣ o парѣзѣ în case ши vieaа oamenѣlorѣ. Srѣdѣitѣриѣ ераѣ în нѣтрѣѣ de trei лѣкрѣndѣ în direkѣiunea de ла sѣdѣ кѣтре nordѣ ши дѣнеаѣ 10 minѣte, înченѣndѣ de ла ora 10 ¼ seara. Шѣѣ korespondendѣ d'а-коло скрѣie: снаѣта орѣшанилорѣ ера neste мѣсѣрѣ; тоатѣ лѣтеа а lѣuitѣ афарѣ ла злѣцѣ; мѣлѣи оamenѣ, маѣ кѣ seamѣ dame, карѣ ераѣ дѣжа în патѣ kindѣ а înченѣтѣ кѣстремѣрѣлѣ, аѣ пѣрѣsitѣ патѣриѣ лорѣ inт'о neglѣzie апроанѣ ка ачеѣ а мѣмеѣ Ева kindѣ ера gonѣtѣ din Paradis. Сѣѣ вѣзѣрѣ ши алѣ грѣне d'oamenѣ stѣndѣ рѣnѣndѣ

mѣncle ши skouѣndѣ stirѣtѣri de жале ши de desenerare. În тимѣлѣ ачѣста sѣрѣi s'аѣ folositѣ, аѣ змѣлатѣ ши аѣ жѣsitѣ каселе. Мѣлѣimea а рѣmasѣ în stradele пѣлѣче нѣнѣ ла ora 4 dimi-neaа. Darѣ ши а doa noante аѣ авѣтѣ тоѣi frѣкѣ sѣ se кѣлѣче, ка sѣ нѣ se întѣmplѣ iarѣ шѣѣ кѣ-трѣмѣрѣ, însѣ ачѣстеа нѣ s'а зрѣmatѣ.

Totѣ în лѣсна ачѣста, s'а întѣmplatѣ кѣстрѣмѣри în Stѣrѣiea, Тѣролѣ, ла малѣриѣ Рѣнѣлѣ ши întѣnzѣndѣ-se нѣнѣ кѣарѣ ла Saksonia зnde кѣ-трѣмѣри s'întѣmplѣ foarte парѣ. Totѣ d'o datѣ авѣмѣ шѣлѣpe de ла lami ши de ла Temesvarѣ кѣ în ачѣсте dozѣ локѣри s'а simѣitѣ srѣdѣitѣри ла 18 ale ачѣстеѣ, însѣ fѣрѣ вр'о зрѣмѣ nѣпорѣ-чѣтѣ. Astѣ datѣ кѣарѣ деара Romѣneaskѣ ера înkonѣzratѣ кѣтре nordѣ ши bestѣ, d'o vatѣrѣ foarte întѣnsѣ а кѣстрѣмѣлѣ. Нѣнѣ акѣмѣ амѣ скѣпатѣ; спѣремѣ кѣ ши în вѣиторѣ vomѣ скѣпа.